

REUNIÓ TAULA D'ENTITATS DE MEMÒRIA DEMOCRÀTICA

DIMECRES 3 DE JULIOL DE 2024 (Sant Pau, 34)

PRESIDEIX:

Sílvia Garcia, Regidora de Drets Civils

ASSISTENTS

Santi Plaza (Tècnic de Drets Civils)

Genís Ribé (Museu d'Història de Sabadell)

Paqui García (Bruixes del Nord)

Joan Carles Torres (Bruixes del Nord)

Ramon Capolat (CCOO)

Josep Farrés (Federalistes d'Esquerres)

Juan Ignacio Valdivieso (CCOO)

Arnau Berenguer (Memorial Lluís Companys)

Rosa Ribell (Sabadell per la República).

Jesús Pico (Poesia a Trenc d'Alba)

Merche Bermúdez (UGT)

Manel Martos (CNT)

Manuel Montenegro (Amical de Mauthausen)

EXCUSATS

Isidre Carner (Fundació Bosch i Cardellach)

1. Repàs de les accions dutes a terme a l'abril maig: Segona República, Guerra Civil i les Brigades Internacionals.

En primer lloc, es fa un repàs / balanç de les accions dutes a terme del que portem l'any, especialment dels programes de gener-febrer (Exili, deportació i holocaust) i

abril – maig (Segona República / Guerra Civil). S'exposen les activitats fetes i es demana valoració per part de les entitats.

La Rosa Ribell, en relació a que el programa de abril/maig feia èmfasi en les Brigades Internacionals, Ribell va reclamar els canvis pendents de noms al nomenclàtor, ressaltant accions que han fet darrerament amb Sabadell per la República reclamant la retirada del nom del carrer Marqués de Comillas, canviar-lo per Rosa Parks. També creu que hauria d'haver un carrer dedicat a les Brigades Internacionals.

El Genís Ribé explica que la Plaça del Gas va tenir aquest nom durant un breu temps al final de la Guerra Civil.

La Sílvia Garcia comenta que era un tema de Cultura, de la comissió de nomenclàtor, en la que tenim representació i mirem d'incidir, no obstant ells decideixen.

En Manuel Montenegro felicita a l'Ajuntament per les activitats dutes a terme. La Sílvia Garcia recalca que d'altres ajuntaments també valoren la nostra tasca i que sempre diem que una de les claus que fa que tot funcioni és el nombre i qualitat de les entitats amb les que fem aquest treball conjunt.

2. Informacions i properes activitats setembre-novembre

La Regidora passa la paraula al Santi Plaza perquè expliqui les properes activitats

Sota el títol "Dictadura, repressió i lluita antifranquista", es presenta un programa de setembre a novembre, amb les següents activitats programades (provisional), demanant que si alguna entitat té alguna proposta, es pot incorporar al programa.

El programa es centra especialment en la Assemblea de Catalunya (1971-1977). Va ser una plataforma unitària de l'antifranquisme que agrupava l'oposició catalana política i social contra la dictadura del general Franco. Es va dissoldre el 1977 amb el retorn de la democràcia parlamentària, però les seves reivindicacions es van convertir en objectiu d'una gran majoria de catalans

Amb dues dates destacades a nivell local:

8 DE SETEMBRE: 8.09.1974: ELS 67 DETINGUTS A SABADELL

La reunió de la XI Comissió Permanent de l'AdC s'havia de fer per tractar la problemàtica plantejada per l'aparició feia poc de la Junta Democràtica espanyola.

Eren les 11 del matí, al col·legi de les Mares Escolàpies, al carrer de Sant Josep, i la reunió pràcticament ni es va poder començar. La policia ja tenia informacions prèvies d'aquesta reunió clandestina i l'edifici fou encerclat ràpidament; començà un "setge" de sis hores fins que hi hagué la intervenció policial final i es detingueren 67 persones.

Altra vegada, entre els detinguts hi havia quatre sabadellencs: Lluís Brunet (president de la Cooperativa Sabadellenca, dels no alineats), Feliu Crespí (administratiu, del PCE-i), Hermenegild Martí (intendent mercantil, dels no alineats) i Ramon Vallbè (advocat de la Caixa d'Estalvis de Sabadell, del PSUC). D'aquests quatre, tres ens han deixat testimoni de les seves vivències; Hermenegild Martí va morir el 1995. Les persones més significades de l'AdC que es trobaven a la reunió –tots amb antecedents policials– es van poder amagar gràcies a les monges i la policia no se n'adonà (Agustí de Semir, Josep Solé Barberà, Ricard Lobo, Joan Cornudella i Jordi Carbonell); altres fugiren pels patis i els terrats de les cases veïnes... En total hi havia unes 100 persones. L'actitud i la fermesa de la mare superiora i del vicari episcopal foren determinants per evitar mals majors amb les autoritats.

Durant les detencions i les hores següents no hi hagué maltractaments per part de la

policia, tot i que algun detingut sí que va rebre alguna pallissa. Les mostres de solidaritat amb els detinguts foren immediates, a la ciutat aparegueren diverses pintades i es llançaren octavetes, els mitjans de comunicació se'n feren ressò de seguida, les associacions de veïns feren pública la reivindicació del dret a reunió i la llista dels detinguts fou publicada en diversos diaris. La major part dels detinguts, una quarantena, quedaren en llibertat al cap de poc, després d'haver passat unes hores per la comissaria de Sabadell, primer, i dues nits a les de la Gran Via – Plaça d'Espanya i la Via Laietana després, a Barcelona, i pels dipòsits dels Jutjats de Sabadell, finalment. Els altres disset detinguts passaren a disposició del Tribuna d'Ordre Públic, ingressaren en presó provisional, quatre foren multats i al cap de poques setmanes tots sortiren lliures.

27 d'octubre de 1974, constitució de l'Assemblea Democràtica de Sabadell al bosc de Togores.

L'articulació de l'oposició antifranquista a Sabadell va arribar el 27 d'octubre de 1974 amb la constitució al bosc de Togores de l'Assemblea Democràtica de Sabadell. La policia estava avisada de la iniciativa i va donar ordres de vigilar les

parròquies i esglésies de la ciutat per tal d'impedir-la; per això es va fer al bosc amb el pretext d'anar buscar bolets. A la reunió hi participaren 307 persones, així com periodistes dels mitjans de comunicació nacionals i estrangers. Hi van participar La declaració anava signada per Front Nacional de Catalunya, PSUC, JCC, PCE (i), PTE, Jove Guardia Roja, Grup de no Alineats, OCE-BR, MSC, MCE, Coordinadora Local de CC.OO, CC.OO del Metall, Tèxtil, Construcció, Bancs i Caixes d'Estalvi, Moviment d'Ensenyants, Comitè de Solidaritat de Sabadell, Comissions d'Estudiants Universitaris, Comissions d'Estudiants de Batxillerat i Escola Industrial, ADS Sud, Grup de Cristians, Associacions de Veïns, Grup de Comerciants i Empresaris, Grups pro Assemblea de les entitats artístiques, científiques, esportives i d'esplai de Sabadell, professionals demòcrates. Posteriorment s'anirien afegint altres partits polítics i entitats cíviques per abastar pràcticament tot el ventall de l'oposició democràtica sabadellenca.

Tenim la sort de comptar a la Taula amb gent que va ser-hi. Amb ells i altres testimonis farem una proposta per aquell dia.

Activitats: (s'ha actualitzat la proposta amb noves dates respecte al que es va transmetre a la reunió, però encara no estan tancades).

- 11 de setembre: 12 h homenatge a Salvador Allende. Acte a la Pl. Salvador Allende.
- 20 de setembre 17 h: Església de les Escolàpies. Acte a l'església i senyalització.
- 25 setembre, 18:30. Projectió de Espanya: un tremblement de cel, reportatge inèdit sobre la Riuada de 1962.
- 12 octubre de 8 a 20 h. 2na sortida Batalla de l'Ebre.
- 27 octubre: 40è aniversari de la creació de l'Assemblea Democràtica de Sabadell. Excursió al Bosc de Togores. De 10 a 12 h.
- 8 de novembre 17 h , Espai de Memòria de l'Església del Sagrat Cor. (Ca n'Oriac)
- 10 de novembre Projectió de "Las armas no borrarán tu sonrisa". Documental dramatitzat sobre el assassinats de la semana negra de Madrid de 1977. Auditori Pere Quart (c de Lacy, 11)
- 17 de novembre, 18:30 h: Cicle de Cinema Espiritual: projecció de "El fred que crema". (c de Lacy, 11)

- 20 de novembre, 18:30 h Presentació del llibre: ["Una historia de la policia española: de los grises y Conesa a los azules y Villarejo"](#), de David Ballester. Museu d'Història.
- 24 de novembre: Cicle de Cinema Espiritual: Projectió de "El metralla". 18:30 h. Auditori Pere Quart (c de Lacy, 11)
- 25 novembre: Senyalització Escola Teresa Claramunt. 17:00 h
- 26 de novembre: Presentació publicació "Memòria del Poble Gitano de Sabadell". Museu Història 18:30 h
- 29 de novembre: Obra "L'enterrador" al cementiri vell. 18 h

3. Torn obert de paraules

La Rosa Ribell creu que el terme "Memòria Històrica" és més adequat que "Memòria Democràtica", al ser un terme més ampli. Es genera un debat al respecte amb diferents opinions i aclariments terminològics. La Silvia Garcia comenta que fins el 2026, període de vigència del Pla, el nom és "Memòria Democràtica" i que pel posterior pla o programa es pot reobrir el debat.

Ramon Capolat ofereix la col·laboració de CCOO amb la Projectió de "Las armas no borrarán tu sonrisa". Documental dramatitzat sobre el assassinats de la setmana negra de Madrid 1977, convidant al Alejandro Ruiz-Huerta, darrer supervivent de la matança d'Atocha. Es comentarem amb el Pepe Hernández i el Feliu Crespí, promotors d'aquesta activitat.

El Manuel Montenegro, d'Amical de Mauthausen, alerta que algunes de les *stolpersteine* estan ja molt brutes, ratllades, etc. S'acorda fer una acció de neteja de les *stolpersteine* amb la implicació de la taula i d'altres entitats dels barris afectats.

La Rosa Ribell i la Paqui Garcia demanen intervenció a l'espai públic per dignificar les places de Salvador Allende (Rosa) i Cipriano Martos (Paqui) el cas de Salvador Allende, comentà que traslladarà la petició a Espai Públic per veure què es pot fer.

Es dona per finalitzada la sessió a les 18:35h.